

19 APR 2011

Brønnøysundregistrene

Justis- og politidepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
201100306

Vår ref.
201100175-2

Arkivkode
008

Dato
18.04.2011

Høring - utredning om forenkling og modernisering av aksjeloven

Vi viser til høringsbrev av 17. januar 2011, vedlagt advokat Gudmund Knudsens utredning om forenkling og modernisering av aksjeloven.

Brønnøysundregistrene har følgende kommentarer og innspill til høringen:

Generelt:

Som registerfører for Foretaksregisteret, der aksjeloven utgjør en sentral del av det regelverk vi forvalter, og ikke minst som en etat med uttalte mål om å gjøre norsk forvaltning enklere, og næringslivets samhandling med forvaltningen enklere, har vi lest utredningen med stor interesse. Etter vår oppfatning er regelverkets beskaffenhet i stor grad avgjørende for hvor enkelt det i praksis er mulig å gjennomføre en effektiv og tillitsvekkende registerforvaltning.

Brønnøysundregistrene er enig i et det ikke er hensiktsmessig å foreslå en egen lov for de små aksjeselskapene, slik at man eventuelt ville sitte igjen med tre forskjellige aksjeselskapsformer. Aksjeloven fungerer i all hovedsak godt, og utgjør neppe den største regelbelastningen for norske foretak. Utredningen inneholder imidlertid flere gode og tydelig godt gjennomtenkte forslag som skal forenkle og modernisere aksjeloven, særlig med henblikk på små og mellomstore selskaper. Brønnøysundregistrene stiller seg i all hovedsak positiv til de endringer som foreslås. I den grad vi har særlige kommentarer er disse inntatt nedenfor. I høringsbrevet har departementet eksplisitt bedt om høringsinstansenes syn på enkelte bestemte forhold. Vårt syn på de aktuelle spørsmålene er gjennomgående inntatt i tilknytning til de enkelte hovedtema i fremstillingen nedenfor.

Helt generelt vil vi peke på at ikke all modernisering alltid vil innebære en forenkling for alle brukere av loven. (Advokat Knudsen har da også så vidt berørt spørsmålet på side 20 i utredningen.)

Enkelte av de forslag som er behandlet og fremsatt i utredningen går ut på å gi selskapene mulighet til å velge mellom flere alternative regelsett. Slike valgmuligheter kan naturligvis være et gode, i og med at det gir en viss fleksibilitet for selskapene. På den annen side tilsier våre erfaringer, med den store masse av aksjeselskaper, at slike valgmuligheter også kan bidra til å komplisere regelverket. Et regelverk som inneholder flere fremgangsmåter, gir normalt sett flere regler om ett og samme tema. Selskapene må dermed sette seg inn i, og forstå konsekvensene av, eget valg av alternativ. Erfaringsmessig ser vi at dette kan bidra til å øke muligheten for feilvalg eller rene saksbehandlingsfeil internt i selskapet, med derpå følgende uønskede konsekvenser, som for eksempel nektet registrering i Foretaksregisteret.

For norske aksjeselskap sett under ett kan en dermed oppleve, at en regelendring som er ment som en modernisering og forenkling - gjennom økt fleksibilitet - kan medføre et mer komplekst regelverk,

Brønnøysundregistrene

Postadresse: Postboks 900, 8910 Brønnøysund

Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Administrasjonen 75 00 75 09 Telefaks 75 00 75 05

E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no

Organisasjonsnummer: 974 760 673

totalt sett. Dette vil ofte kunne bety at selskapene ender med å bruke mer tid og ressurser på å forstå og etterleve regelverket. Etter Brønnøysundregistrenes oppfatning er det viktig å være oppmerksom på dette spenningsforholdet. Vi har da også tillagt det stor vekt i vår vurdering av enkelte av de fremsatte forslag.

Særlige kommentarer til enkelte endringsforslag

Stiftelse av aksjeselskap

Brønnøysundregistrene støtter de foreslåtte endringer i aksjelovens bestemmelser om stiftelse av selskap.

Når det gjelder forslaget om å åpne for elektronisk stiftelse av aksjeselskap har Brønnøysundregistrene diskutert dette grundig med utrederen. Stiftelsesprosessen for mange selskaper er den mest kompliserte prosessen de er gjennom, også formelt sett. Eksisterende krav til dokumentasjon ved stiftelse og registrering er mange og kompliserte. Flere av de informasjonselementer de enkelte dokumenter skal inneholde, er de samme. I praksis betyr dette at f. eks en enestifter må forfatte en rekke dokumenter, som på forskjellige måter gjengir og dels flere ganger gjentar hva vedkommende har bestemt seg for, ved opprettelsen av selskapet. Deretter må et utvalg av de samme opplysningene fylles inn i meldingen til Foretaksregisteret. Også når det gjelder selve saksbehandlingen i Foretaksregisteret er nyregistrering av aksjeselskap en av de mest arbeidskrevende prosessene. Dokumentmengden er stor og kontrollpunktene mange. Gjennom å åpne for elektronisk stiftelse vil omfanget av den formelle prosessen ved nystiftelse av aksjeselskap kunne reduseres betraktelig.

Dersom en skal kunne hente ut maksimal forenklingseffekt av tiltaket må selve den elektroniske løsningen inneholde høy grad av brukerstøtte og automatiske regelkontroller. Dette vil bidra til enkel utfylling og færrest mulig registreringsnektinger, med derpå følgende redusert behov for retting/nye beslutninger hos selskapet.

En detaljert utredning og utvikling av en slik løsning vil ta noe tid. Dersom oppdraget blir gitt, vil vi komme tilbake til dette. Vi ber om at eventuelle forskrifter som regulerer dette nærmere utvikles i tett dialog og samarbeid med Foretaksregisteret.

Når erfaringer med en driftsatt løsning for aksjeselskaper er innhentet bør det innføres lignende ordninger for nystiftelse også av andre foretaksformer. Det bør da også vurderes om lignende løsninger kan benyttes for andre dokumentformer, for eksempel generalforsamlingsbeslutninger/protokoller som skal ligge til grunn for registrering i Foretaksregisteret. Uten at det nå har vært mulig for oss å tallfeste dette nøyaktig, antar vi at den samlede forenklingseffekten av slike tiltak vil være svært stor.

Stiftelse - tilsvarende endringer for allmennaksjeselskap?

Idet vi ikke umiddelbart kan se at særlige grunner taler for noe annet, mener Brønnøysundregistrene at de endringer som foreslås for aksjeselskaper, også bør gjelde for allmennaksjeselskaper.

Minstekrav til vedtektenes innhold

Brønnøysundregistrene er enig i at de obligatoriske kravene til innhold i vedtekter både kan og bør reduseres. Etter vår oppfatning er det likevel grunn til å vurdere om en kunne gått noe lenger enn forslaget gjør, slik at en også kunne sløyfet kravet om at vedtektene skal angi selskapets forretningskommune. Mange små aksjeselskap har sin formelle forretningsadresse der eneaksjonæren har sin bostedsadresse. Og det er en kjensgjerning at mobiliteten i det norske samfunnet blir stadig høyere; folk flytter. Obligatorisk krav om vedtektsendring ved flytting over kommunegrenser, med de konsekvenser dette har for krav til generalforsamlingsbeslutning og dokumentasjon ved registreringsendring, fører til en del kanskje unødige tilbakesendelser i den daglige saksbehandlingen ved Foretaksregisteret.

Vi ber derfor departementet om å vurdere hvorvidt selskapets verneting etter tvisteloven, sted for avholdelse av generalforsamling mv kan knyttes til andre forhold enn vedtektsbestemt

forretningskommune, for eksempel selskapets registrerte forretningskommune i henhold til registrering i Foretaksregisteret.

Vi er enig i at det fortsatt bør være et obligatorisk krav at det skal fastsettes eksplisitte vedtekter for selskapet, med andre ord at en ordning med standardvedtekter ikke bør innføres. Etter vår oppfatning er utredningens argumentasjon på dette punktet svært god, og vi slutter oss således til denne. Som utrederen har gitt uttrykk for, vil en eventuell løsning for elektronisk stiftelse av aksjeselskap kunne representere et godt alternativ også på dette området. Veiledning og utfyllingsstøtte i det elektroniske stiftelsesdokumentet vil naturlig omfatte sentrale punkter i selskapets vedtekter. Tilfredsstillende av de foreslåtte minimumskrav vil således fremstå som betydelig enklere enn i dag.

Minstekrav til vedtektenes innhold – tilsvarende endringer for andre foretaksformer?

Like forhold bør reguleres likt. Aksjelovgivningen har i praksis dannet mønster for lovgivningen for mange andre foretaksformer. Dette gjelder i særdeleshet andre selskap med begrenset ansvar. Brønnøysundregistrene kan i utgangspunktet ikke se noen grunn til at den ikke skulle gjøre det også på dette området. Dersom ikke særtrekk ved organisasjonsformen (eller øvrige særlige grunner) skulle tale for noe annet, bør obligatoriske krav til minimumsinhold være de samme, uavhengig av organisasjonsform.

Aksjelovens kapitalregler

Aksjekapitalens størrelse

Etter Centros-dommen har det vært en stadig økende tendens til at norske næringsdrivende velger å drive sin virksomhet gjennom selskaper med formelt hovedkontor i utlandet, til tross for at all virksomhet reelt sett er i Norge ("Norske NUF"). Det er derfor naturlig at en også i Norge vurderer å gjennomføre en reduksjon i kravet til minste tillatte aksjekapital. En reduksjon av kravet til de foreslåtte 30 000 kroner antas å kunne være et passende nivå.

I denne sammenheng skal vi bemerke at ca. halvparten av de allerede registrerte aksjeselskap ligger på eller nær eksisterende minimumskrav på 100 000 kroner. Stikkprøver i regnskaper viser at for en del av disse selskapene, kan deler av egenkapitalen være tapt. Både av denne og av andre årsaker, bl.a at den nominelle aksjekapitalen fremdeles vil ha praktisk betydning som skranke ved utdeling av utbytte, er det grunn til å anta at dersom kapitalkravet senkes vil mange eksisterende selskaper velge å sette ned aksjekapitalen til det nye minimumskravet. Dette vil i en periode kunne medføre stor meldingsinngang til Foretaksregisteret.

Innbetaling av aksjeinnskuddet

Brønnøysundregistrene støtter ikke forslaget om å åpne for suksessiv innbetaling av aksjeinnskuddet. Vi noterer at utrederen uttrykker å ha vært i tvil om spørsmålet, og kan for en stor del vise til argumentasjonen som førte til at muligheten som fantes i aksjeloven 1976, ble tatt vekk i forbindelse med innføringen av gjeldende aksjelov.

Dette er et eksempel på en ordning som på mange måter kompliserer regelverket og praktiseringen av dette. Erfaringer fra praktiseringen av aksjeloven 1976 viste at få selskaper hadde reelt behov for en slik ordning, men at flere selskaper likevel valgte en slik løsning. Hvis en nå skulle velge å gjeninnføre en slik ordning, der styret kan innkalle ikke innbetalt kapital med en frist på fire uker, åpner det for en rekke praktiske problemstillinger: Det vil stille visse krav til særlig den ikke- profesjonelle aksjeeiers evne til å vurdere egen deltakelse i emisjoner, og egne muligheter til å dekke eventuell fremtidige kapitalinnkallinger innen fristen. Opplysning om delvis innbetalt aksjekapital bør registreres i Foretaksregisteret, og regler om melding om innbetaling av innkalt tidligere tegnet og registrert kapital må gis. Skal dokumentert manglende innbetaling av tegnet og innkalt kapital kunne føre til tvangsavvikling av selskapet, slik ordningen var under tidligere aksjelov, etc.

Erfaring fra driften av Foretaksregisteret viser dessuten at mange selskaper har store mangler knyttet til føringen av egne aksjeeierbøker. Risikoen for uklarheter og konflikt i forbindelse med hvor mye av aksjekapitalen/hvilke aksjer som er fullt innbetalt, konflikter ved ikke-innbetaling av tegnet

kapital etter innkalling m.v., er etter vår oppfatning påtakelig. Vi kan ikke se at forslaget har så sterke grunner for seg, at det veier opp for de nevnte ulempene.

Dette forslaget er således et eksempel på en endring der hensynet til valgmuligheter og en eventuell *modernisering* i så henseende kan anses å føre til en komplisering av regelverket, snarere enn en forenkling. Av denne grunn går vi altså imot det nevnte forslaget.

Brøkdelsaksjer

Brønnøysundregistrene vil ikke gå inn for forslaget om innføring av mulighet til at selskapet kan velge en ordning med brøkdelsaksjer. Ut fra våre erfaringer er dagens ordning kjent, og fungerer tilfredsstillende for de fleste selskaper. I kanskje enda større grad enn en ordning med mulighet for suksessiv innbetaling av aksjekapitalen, innebærer dette en komplisering av regelverket. Alle selskaper vil måtte ta stilling til hvilken ordning de vil anvende. Det må legges til rette for selskapenes eventuelle overgang fra den ene til den andre varianten. Opplysninger om selskapets aksjekapital vil måtte kunne registreres på to forskjellige måter i Foretaksregisteret. Omverdenen vil måtte forholde seg til selskapets aksjer ut fra to forskjellige regelsett, etc.

Som vi har pekt på tidligere vil flere alternative regelsett ofte innebære flere regler, og således en komplisering snarere enn en forenkling. Så også her. Så lenge det ikke foreligger sterke ønsker om, og klare behov for å innføre en mulighet til å velge brøkdelsaksjer, vil Brønnøysundregistrene gå inn for å beholde dagens løsning, med ett enkelt, kjent alternativ. Dersom en skulle ønske å innføre brøkdelsaksjer mener vi dette i så fall burde være lovens eneste alternativ. Det ville i så fall innebære behov for egne overgangsregler, eventuelt også beslutning om vedtektsendring og registermelding fra samtlige eksisterende selskaper.

Nedsetting av aksjekapitalen – forslaget om endring av kreditorfristens lengde, også for andre foretaksformer

Brønnøysundregistrene er i utgangspunktet positive til forslaget om å forkorte kreditorfristen ved nedsettelse av aksjekapital. Vi kan fullt ut slutte oss til de hensyn som er anført i utredningen.

Fra vårt ståsted er det imidlertid svært viktig at regler som regulerer like eller lignende tilfelle bør ha likt eller lignende innhold. De hensyn som gjør seg gjeldende ved fastsettelse av kreditorfrist ved lovbestemt kreditorvarsling gjennom Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon er i all hovedsak de samme, uavhengig av hvilken hendelse/transaksjon kunngjøringen gjelder.

En forkorting av kreditorfristen som foreslått bør således som utgangspunkt omfatte samtlige kreditorvarslingsbestemmelser. Ikke bare i aksjelovgivningen, men også i den øvrige selskapslovgivning. I denne sammenheng kan det være nyttig å vise til Ot.prp. 61 (2002-2003), som førte til opprettelsen av Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon, og som gir en god oversikt over omfanget av bestemmelser som inneholder kreditorfrister.

Utover dette har Brønnøysundregistrene ingen kommentarer til de fremsatte forslag.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Sammen med enkeltpersonforetak er aksjeselskap den mest utbredte foretaksformen i Norge. Ved utgangen av 2010 var det registrert rundt regnet 215 000 aksjeselskaper i Foretaksregisteret. Om hvert av disse selskapene inneholder registeret en rekke lovbestemte opplysninger, herunder f.eks om aksjekapitalen. Som nevnt vil en reduksjon i minstekravet til aksjekapital kunne medføre at en ikke ubetydelig andel av de eksisterende selskaper vil vurdere å sette ned aksjekapitalen. Dernest er det et klart uttrykt ønske at reduksjonen i kapitalkrav, sammen med øvrige forenklinger, skal føre til en økt bruk av aksjeselskapet som organisasjonsform .

Som utredningen viser førte den nylig gjennomførte reduksjon av kapitalkravet i Sverige umiddelbart til en økning i nyetablering av aksjeselskaper, tilsvarende noe over 50%. Foretaksregisteret registrerer på årsbasis vanligvis mellom 12 000 og 15 000 nye aksjeselskaper. Behandling av nyregistrering av aksjeselskaper er, som nevnt, blant de mest ressurskrevende sakstyper ved Foretaksregisteret. En økning i innkomsten av nyregistrerte aksjeselskaper på 50% anslås å ville medføre en økt direkte ressursbruk til selve saksbehandlingen tilsvarende ca to årsverk. Dersom en

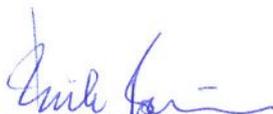
rekke eksisterende aksjeselskaper velger å sette ned aksjekapitalen vil ressursbehov til ekstraordinær saksbehandling kunne bli inntil det dobbelte av dette. Også andre av de foreslåtte endringer kan, i en overgangsperiode, medføre økt meldingsinngang til Foretaksregisteret. Vi tenker her blant annet på forslaget om endring i krav til å ha daglig leder og forslaget om endring krav til styresammensetningen.

Foretaksregisterets rutiner og systemer er innrettet mot mest mulig effektiv drift. For å oppnå dette er store deler av regelverket lagt inn som kode i datasystemene. Dette betyr at endring i regelverket medfører behov for endring av datasystemene. Hvor omfattende dette behovet vil bli avhenger av hvilke endringer som blir vedtatt. Av de endringer som er foreslått antas utviklingen av en løsning for elektronisk stiftelse å være mest arbeidskrevende.

Av hensyn til Foretaksregisterets sentrale funksjon i kontroll av forvaltning av selskapslovgivningen, og innfasingen av regelendringene i våre systemer, ber vi om at videre arbeid med forslaget gjennomføres i nødvendig dialog med Brønnøysundregistrene.

Med hilsen

BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Erik Fossum
direktør

for Håkon Olderbakk
avdelingsdirektør

Saksbehandler: Ronny Bertelsen